

Den anpassade skolans mångfacetterade kunskapsuppdrag – ett forsknings- och utvecklingsprojekt

Andersson Anna-Lena¹, Östlund Daniel² & Klang, Nina¹,
¹Mälardalens universitet, ³Högskolan Kristianstad

Bakgrund: Undervisningen i den anpassade grund och gymnasieskolan kännetecknas av ett mångfacetterat kunskapsuppdrag. Det har skett stora förändringar under flera decennier i synen på den kunskap som elever med intellektuell funktionsnedsättning behöver. Den komplexitet som finns i den anpassade skolans kunskapsuppdrag föranleder större behov av kompetensutveckling för personal som arbetar i dessa skolformer.

Syfte och frågeställningar: Syftet med projektet är att bidra med kunskap om hur undervisning för elever mottagna i anpassad grund- och gymnasieskola kan utvecklas/utformas i ett dialektiskt förhållande till lokala förutsättningar för att öka elevernas förutsättningar att nå skolformernas.

Metod: Inom ramen för projektet deltar 170 lärare i forsknings- och utvecklingsinsats. Som en del av insatsen formulerar lärare egna frågeställningar kring deras undervisning i syfte att främja deras elevers lärande, delaktighet och utveckling. Studien bygger på lärares dokumentation av deras utvecklingsprocess med utgångspunkt i de didaktiska situationer som lärare iscensätter samt deras reflektion över dessa situationer i det pedagogiska mötet med deras elever. Lärares dokumentation analyseras utifrån teorier och didaktik och modellen för den didaktiska triangeln med sina tre komponenter elev, lärare och innehåll/undervisningsstoff som alltid förkommer i undervisning.

Resultat: Preliminära resultat visar att lärare i sin professionsutveckling tilldelar stor vikt till att främja sociala relationer och kommunikation, att uppmuntra elevers självständighet och delaktighet och att underlätta för deras elever i att göra självständiga val, att främja elevers språkutveckling. Studien identifierar också den komplexitet som föreligger i relationen mellan de didaktiska situationer som iscensätts och det som sker i det pedagogiska mötet med eleverna i olika skolkontexter.

Diskussion: Resultat diskuteras i relation till det mångfacetterade kunskapsuppdrag som kännetecknar utbildning i anpassad skola. Dessutom problematiseras komplexitet i lärares didaktiska val i relation till centrala didaktiska frågor.